

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 2586/23

לפני: כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופט י' אלרון
כבוד השופט א' שטיין

המערער: יוסף אלון

נגד

המשיבים: 1. עו"ד אורן הראל
2. עו"ד רונן מטלון
3. כונס הנכסים הרשמי
4. ולריה סופוב
5. אברהם בן יצחק

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי באר שבע
(השופט ג' דניאל) שניתן ביום 30.1.2002 בפש"ר
28136-01-16

בשם המערער: בעצמו

פסק-דין

השופט א' שטיין:

1. לפנינו ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי באר שבע (השופט ג' דניאל) אשר ניתן ביום 30.1.2023 בגדרי פש"ר 28136-01-16, ואשר הורה על ביטול ההליכים בעניינו של המערער (להלן: החייב) ובהתאם לכך הורה על ביטול צו כינוס הנכסים וצו עיכוב ההליכים בעניינו של החייב. כן קבע בית משפט קמא כי צו עיכוב היציאה מהארץ בעניינו של החייב יעמוד בתוקפו לתקופה של 90 ימים נוספים, על-מנת לאפשר לנושים לנקוט בהליכים פרטניים נגד החייב.
2. ואלה העובדות הדרושות לענייננו. הליך פשיטת הרגל בעניינו של החייב נפתח לפי בקשת המשיבה 4, גב' ולרי סופוב (להלן: סופוב), בטענה לקיומו של חוב אשר מקורו בהעסקתה של סופוב כעובדת בעסקי החייב. בסמוך להגשתה של הבקשה למתן

צו כינוס, הוגשה לבית משפט קמא הודעה מוסכמת במסגרתה מסרו החייב וסופוב כי הגיעו להסכמה בדבר מתן צו כינוס נגד החייב, וכי בא כוחה של סופוב ימונה כמנהל מיוחד לנכסי החייב. בהתאם להסכמה זו ניתן ביום 28.1.2016 צו כינוס נגד החייב, ובא כוחה של סופוב מונה כמנהל מיוחד לנכסיו (להלן: בעל התפקיד הראשון).

3. במהלך שנת 2017 העלה בעל התפקיד הראשון חשדות לפיהם החייב ממשיך בפעילות פיננסית באמצעות אתר אינטרנט, גם לאחר שניתן בעניינו צו כינוס, תוך הסתרת ההכנסות מפעילותו מבעל התפקיד הראשון.

4. הנושה העיקרי של החייב הוא המשיב 5, מר אברהם בן יצחק (להלן: בן יצחק), אשר תביעת החוב שהגיש אושרה בסך של כ-1,300,000 ש"ח (למעלה מ-85% מסכום הנשייה הכולל). החוב לבן יצחק מתבסס על פסק בוררות שניתן בהליך בוררות אשר נערך בין בן יצחק והחייב, ממנו עולה כי החייב "רימה והונה את התובע [הכוונה לבן יצחק – א.ש.], והוליך אותו שולל לאורך כל הדרך" באמצעות שקרים בוטים. יוער כבר עתה, כי בית משפט קמא קבע כי קביעותיו של הבורר מביאות למסקנה לפיה החוב כלפי בן יצחק אינו בר-הפטר, וזאת שכן חוב זה נוצר בחוסר תום לב ותוך מרמה והונאה. כן קבע בית משפט קמא, כי מכיוון שמדובר בחוב העיקרי, עולה מכך כי החייב אינו זכאי להפטר בהליכי פשיטת הרגל.

5. אחרי מינויו של בעל התפקיד הראשון למנהל מיוחד על נכסיו של החייב נעשה מאמץ לאתר נכסים וכספים של החייב לצורך מימוש ותשלום החובות לנושים. בעניין זה אעיר כי בית משפט קמא קבע כי הדיווחים אותם הגיש החייב לבעל התפקיד הראשון בנוגע להכנסותיו והוצאותיו היו בלתי אמינים. כמו-כן, בעל התפקיד הראשון סבר כי לחייב ישנה פעילות עסקית שאינה מדווחת.

6. לאחר מספר שנים בהן קוימו הליכים בניסיון למצוא נכסים וכספים של החייב, ללא הצלחה, הורה בית משפט קמא לצדדים להגיש טענותיהם ביחס להמשך הליך פשיטת הרגל – זאת, מתוך מחשבה כי ייתכן שההליך מיצה את עצמו. עמדת החייב הייתה כי בן יצחק פועל ממניע של נקמנות, וכי אין לו נכסים מהם ניתן להיפרע. כן ביקש החייב שתיקבע לו תכנית פירעון; עמדת המשיב 1, בעל התפקיד אשר החליף את בעל התפקיד הראשון בנסיבות שאינן נוגעות לענייננו (להלן: בעל התפקיד השני), וכן עמדתו של המשיב 3, כונס הנכסים הרשמי (להלן: כונס הנכסים), הייתה כי המאמצים לאתר נכסים וכספים מוצו, ומשכך יש לבטל את ההליך ולאפשר לבן יצחק לנקוט בהליך פרטני לשם גביית חובו; עמדת בן יצחק הייתה שהליכי האיתור טרם מוצו, וכי יש להמשיך ולנקוט בפעולות איתור.

7. בפסק דינו קבע בית משפט קמא כי יש לבטל את הליך פשיטת הרגל ולאפשר לבן יצחק לנקוט בהליכים פרטניים נגד החייב. בעניין זה קבע בית משפט קמא כי במקרים רבים השאלה האם יש לבטל את הליכי חדלות פירעון נבחנת לפי תום לבו של

החייב ביצירת החוב ובהתנהלותו בהליך, אולם בענייננו החייב יצר את חובותיו במרמרה, ו"אין כל ספק כי החייב פעל בהליך בחוסר תום לב ובדרכי מרמה להברחת נכסים תוך הסתרת פעילות עסקית." בענייננו, מכיוון שהנושה העיקרי, בן יצחק, מעוניין בהמשך קיומו של ההליך, שאלת ביטול ההליך תבחן לאור השאלה האם יש תוחלת בהמשך ניהולו של ההליך.

8. לאחר שסקר את ההליכים שננקטו עד לשלב זה, קבע בית משפט קמא כי אין הצדקה בהמשך קיום ההליך. קביעתו זו של בית המשפט התבססה על עמדתם של בעל התפקיד השני וכונס הנכסים, אשר לעמדתם יש ליתן משקל בכורה, וכן על כך שעסקינן בהליך פשיטת רגל אשר בפועל מתנהל מול נושה אחד ויחיד. בנסיבות אלה, כך נקבע, אין הצדקה בהמשך ניהולו של ההליך, כאשר בן יצחק רשאי לנקוט הליכים פרטניים ככל שיחפוז. כן קבע בית משפט קמא כי בן יצחק יהיה רשאי להגיש, בכל עת ולפי שיקול דעתו, בקשה למתן צו לפתיחת הליכים. זאת בניגוד לחייב, אשר הובהר כי נוכח הקביעות בדבר חוסר תום ליבו "הכבד", הן ביצירת החובות והן בהתנהלותו בהליך, יהיה מנוע מלהגיש בעתיד בקשה למתן צו לפתיחת הליכים.

9. על פסק הדין הגיש החייב את הערעור שלפנינו, ולצדו הונחה בקשה לעיכוב ביצועו של פסק הדין קמא.

10. במסגרת הערעור טען החייב כי בפסק הדין נפלו השגגות הבאות: העובדה שחובותיו נוצרו בחוסר תום לב אינה רלבנטית לשאלת היותם בני-הפטור; המערער פעל בהליך בתום לב, ולא העלים נכסים והכנסות; עמדת כונס הנכסים בעבר, עמדת בעל התפקיד הראשון בעבר, ואף עמדתו של בית המשפט בעבר, הייתה שיש ליתן למערער הפטור; בית משפט קמא התבסס על "ראיות מופרכות" ו"ציין עובדות יש מאיין".

11. לאחר עיון במסמכים שהונחו לפניי, אציע לחבריי כי נדחה את הערעור אף מבלי לקבל את תגובת המשיבים – זאת, בהתאם לתקנה 138(א)(1) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018. לערעור זה אין כל סיכוי להתקבל.

12. אפרט את טעמי.

13. אך לאחרונה הזדמן לי לומר את הדברים הבאים, אשר יפים לענייננו:

"לבית משפט של חדלות-פירעון נתון שיקול דעת רחב, שבו אין אנו נוהגים להתערב, אלא במקרים מיוחדים – זאת, לנוכח מומחיותו של בית המשפט בענייני פשיטת-רגל והתרשמותו הבלתי אמצעית מבעלי הדין, מעדים, מהתנהלות החייב ומשאר נסיבות העניין [...] סבורני כי המקרה שלפנינו אינו נמנה על המקרים החריגים אשר מצדיקים את התערבותנו בשיקול דעתו של בית משפט קמא. הליך פשיטת רגל מעניק לחייב הזדמנות ייחודית להיחלץ מחובותיו ולהשתקם כלכלית [...] החסד שבחר המחוקק לעשות עם החייב שנמצא מתאים לכך, כרוך

כפגיעה אינהרנטית בנושים אשר חובם לא ייפרע במלואו [...] נוכח מאפיינים אלו של הליך פשיטת הרגל, מלווה הוא בדרישה להתנהלות בתום-לב עילאי מצדו של החייב בכל אחד משלבי ההליך – זאת, על אחת כמה וכמה כאשר החייב הוא זה שיוזם את ההליך מראשיתו [...] כחלק מחובת תום-הלב האמורה, נדרש החייב לשתף פעולה עם בעל התפקיד שמונה בעניינו, ובכלל זה להגיש דו"חות חודשיים ולספק את מלוא המידע הדרוש ביחס לעיסוקיו, להכנסותיו ולהוצאותיו; לשלם במועד את התשלומים החודשיים שהושתו עליו בצו התשלומים; וכן לעמוד בכל יתר הדרישות שהוטלו עליו במסגרת ההליך" (ע"א 142/23 טרחאן נ' כונס הנכסים הרשמי, פסקאות 16-17 (10.1.2023) (להלן: עניין טרחאן); ההדגשה הוספה – א.ש.).

14. כאמור, טענותיו של החייב נסובות, רובן ככולן, על קביעותיו של בית משפט קמא בנוגע לחוסר תום ליבו. אלא שקביעותיו אלו של בית משפט קמא בוססו על חומר הראיות אשר הונח לפניו, ובפרט על עמדותיהם של בעלי התפקידים הראשון והשני (ראו: עניין טרחאן, פסקה 20), כמו גם על התרשמותו הבלתי אמצעית מעדי הצדדים. הלכה היא עמנו כי "בית המשפט שלערעור לא יטה להתערב בממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו על-ידי הערכאה המבררת והמבוססים על מארג הראיות ושמיעת העדויות לפניה באופן בלתי אמצעי" (ראו, מני רבים: ע"א 8329/16 טרנס אטלס בע"מ נ' אליהו פרחי בדי ריפוד בע"מ, פסקה 16 והאסמכתאות שם (4.6.2018)). בעניינו לא נמצא כל טעם אשר יצדיק חריגה מכלל יסודי זה. זאת במיוחד, שעה שעסקינן בבית משפט לחדלות פירעון, אשר לו נתון שיקול דעת רחב בהפעלת סמכויותיו.

15. גם בשאר טענותיו של החייב לא מצאתי ממש. העובדה שבעבר סברו בעלי התפקידים, וייתכן שאף בית המשפט, כי יש להעניק לחייב הפטר אינה מעלה ואינה מורידה – אחרי שידענו כי החייב לא קיבל הפטר בסופו של יום ועמדנו על הסיבות לכך, שהיו משכנעות לעילא ולעילא. לא זו אף זו. נוכח התנהלותו של החייב במהלך הליך פשיטת הרגל, אשר מפאת כבודו לא פורטה בהרחבה, יש עמנו סיבות טובות להניח כי גם אם היה ניתן לחייב הפטר, בית המשפט היה מבטלו. בהקשר זה, אוסיף ואציין כי פקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980, שבגדרה התנהל ההליך קמא (להלן: הפקודה), מונה חוסר תום לב של החייב בין הנסיבות שמסייגות מתן הפטר (ראו סעיף 63(ב)(1) לפקודה).

16. סוף דבר – הערעור נדחה, וממילא נדחית גם הבקשה לצו ביניים. משלא התבקשה תשובה לערעור, ונוכח המתכונת הדיונית שבה ניתנה ההכרעה, לא ייעשה צו להוצאות.

ניתן היום, ח' בניסן התשפ"ג (30.3.2023).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט

מרכז מידע, טל' 2703333-077, *3852 ; אתר אינטרנט, <https://supreme.court.gov.il> עב 23025860_F01.docx